

Ideella föreningar

Inledning

Ideella föreningar – en översikt 95

Registrering och avgifter

Firmalag (1974:156) 100

Handelsregisterlag (1974:157) 111

Handelsregisterförordning (1974:188) 116

Prokuralag (1974:158) 120

Identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl., lag (1974:174) 121

BOLFS 2006:1 Avgifter för bevis om uppgifter i handelsregistret och
föreningsregistret 122

Personuppgiftsbehandling

Personuppgiftslag (1998:204) 75

Personuppgiftsförordning (1998:1191) 87

Ideella
föreningar

Registrering – handelsregistret

Bolagsverket

851 81 Sundsvall

Tel: 0771-670 670

bolagsverket@bolagsverket.se

www.bolagsverket.se

Ideella föreningar – en översikt

(december 2012)

1 Gränsdragningen mot andra associationsformer	95
Gränsen mellan bolag och föreningar	95
Skillnaden mellan ideella och ekonomiska föreningar	95
2 Ideella föreningar – organisationsform utan speciallag	96
Särskilt viktiga rättskällor	96
Bokföringsplikt samt kravet på årsredovisning eller årsbokslut	96
3 Organisation, kapitalkrav och ansvarsfrågor	97
Den ideella föreningens organisation	97
Föreningsbeslut och stadgeändringar	98
Kapitalkrav	98
Gåvor	98
Ansvarsfördelning	99
4 Föreningens medlemmar	99
Föreningens upphörande	99

Ideella
föreningar

1 Gränsdragningen mot andra associationsformer

Gränsen mellan bolag och föreningar

Då några fysiska och/eller juridiska personer (1) träffar avtal om samverkan (2) för ett gemensamt ändamål kommer en association till stånd. (Inom aktiebolagsrätten accepteras dock av praktiska skäl sedan länge att aktiebolag bildas av en person och också att alla aktierna ägs av en person.) Är de som har kommit överens om att samverka även (3) förpliktade att på något sätt bidra till ändamålets förverkligande kan associationen vara ett bolag. Men även i föreningen kan det förekomma en förpliktelse att bidra till ändamålets förverkligande, och detta tredje rekvisit kan därmed inte alltid användas för att dra gränsen mellan bolag och föreningar. I stället ser man ofta på hur anslutningen till organisationen sker. Om medlemsantalet i associationen kan ändras utan att någon ändring av stadgarna måste företas, så tyder detta på att associationen är en förening. Om tillträde eller avgång av medlem däremot kräver att medlemmarna i associationen kommer överens i olika frågor med den som vill tillträda eller avgå (som t.ex. om tillskott eller avträdesersättning), så tyder det på att associationen är ett bolag.

Skillnaden mellan ideella och ekonomiska föreningar

Inom gruppen föreningar skiljer man mellan huvudkategorierna ekonomiska och ideella föreningar. De ekonomiska föreningarna karaktäriseras sedan länge av att de kombinerar ekonomisk verksamhet med ändamålet att främja medlemmarnas ekonomiska intressen. För att en ekonomisk förening ska bli juridisk person krävs därtill att medlemmarna deltar aktivt i verksamheten (kooperationskravet) och att föreningen registreras.

Utmärkande för en ideell förening är däremot att den inte kombinerar ekonomisk verksamhet med ändamålet att främja medlemmarnas ekonomiska intressen. Som exempel på föreningar som inte har till ändamål att främja sina medlemmars ekonomiska intressen kan nämnas föreningar för social verksamhet, politiska partier och i regel även idrottsföreningar. Även föreningar som bedriver ekonomisk verksamhet är ideella föreningar om de inte främjar sina medlemmars ekonomiska intressen. Som exempel på sådana ideella föreningar brukar nämnas hemslöjdsföreningar. Om emellertid en förening inte bedriver ekonomisk verksamhet blir den att karaktärisera som ideell även om den har till ändamål att främja sina medlemmars ekonomiska intressen. Som exempel på ideella föreningar inom denna kategori brukar nämnas fackföreningar, arbetsgivarorganisationer, hyresgästföreningar och olika branschorganisationer.

Sedan den 1 januari 1998 har en rad ändringar införts i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar vilka försvårar gränsdragningen gentemot de ideella föreningarna. Förändringarna innebär att en förening kan registreras såsom ekonomisk förening även i fall där den ekonomiska verksamheten och/eller kooperationskravet endast uppfylls indirekt av föreningen. Så är det t.ex. i vissa fall möjligt för en ekonomisk förening att inte själv bedriva den ekonomiska verksamheten om verksamheten istället bedrivs av ett dotterföretag (motsvarande). Vidare kan man organisera den kooperativa verksamheten så, att lokala ekonomiska föreningar inte själva bedriver någon ekonomisk verksamhet utan att denna verksamhet i stället bedrivs av en eller flera andra ekonomiska föreningar i vilka den lokala föreningens medlemmar deltar. En förening kan även uppfylla kraven genom att tillgodoräkna sig medlemmar i en medlemsförening. Det sistnämnda kan beläggas genom följande exempel. En ekonomisk förening (förening A), som har en annan ekonomisk förening som medlem (förening B), kan tillgodoräkna sig medlemmarna i förening B såsom sina egna medlemmar. Sammantaget innebär dessa ändringar att gränsen mellan ekonomiska och ideella föreningar har blivit mindre tydlig än den var tidigare.

2 Ideella föreningar – organisationsform utan speciallag

Till skillnad från övriga former av privaträttsliga bolag och föreningar finns det inte någon lag som reglerar de ideella föreningarnas uppkomst, verksamhet och upphörande. Motståndet mot en allmän civilrättslig lagstiftning på detta område har förhindrat att en sådan reglering har kommit till stånd. Till detta motstånd, som måhända inte är lika starkt numera, kommer emellertid att det kan synas komplicerat att åstadkomma en generell lagstiftning för en grupp associationer som inom sig rymmer så heterogena företeelser som de olika slagen av ideella föreningar utgör. I brist på en särskild civilrättslig lagstiftning måste man söka svaret på uppkomna frågor i andra tillgängliga rättskällor.

Särskilt viktiga rättskällor

För att en ideell förening över huvud taget ska vara att anse såsom juridisk person måste föreningen ha ett minimum av stadgar. I brist på speciallag kommer dessa stadgar att få stor betydelse när det gäller att lösa uppkomna problem. Men stadgarna är inte ensamt avgörande. Den främsta rättskällan blir i brist på en allmän lagstiftning de avgöranden som de rättsskapande domstolarna – främst Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen (f.d. Regeringsrätten) – fattar. Man söker alltså bland prejudikaten i Nytt Juridiskt Arkiv och Högsta förvaltningsdomstolens årsbok (f.d. Regeringsrättens årsbok). Där sådana avgöranden saknas måste man söka efter vägledning i de allmänna principer som associationsrätten bygger på (upprätthållandet av verksamhetsinriktningen, syftet, likhetsprincipen och generalklausulen). Som regel kan man komma ganska långt med dessa principer, vilket det är den rättsvetenskapliga forskningens uppgift att gå igenom, systematisera och analysera. Domare, advokater, revisorer osv. får alltså söka sig till litteraturen om ideella föreningar då de söker svar på frågor som de ställts inför.

Det förhållande att det inte finns någon speciallag för de ideella föreningarna innebär emellertid inte, att dessa föreningar inte berörs av regler i en rad andra lagar.

Bokföringsplikt samt kravet på årsredovisning eller årsbokslut

Som har framgått av det ovan sagda kan ideella föreningar användas för ekonomisk verksamhet. Ekonomisk verksamhet kan i regel översättas med näringsverksamhet. Enligt 2 § handelsregisterlagen (1974:157) får varje ideell förening som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet registreras i handelsregistret medan en ideell förening som är skyldig att upprätta årsredovisning ska ansöka om registrering. Som näringsidkare berörs de ideella föreningarna även av firmalagens (1974:156) bestämmelser.

Av bokföringslagens andra kapitel framgår att ideella föreningar är bokföringsskyldiga om de uppfyller endera av de nedan angivna kriterierna:

1. föreningen har tillgångar som överstiger en och en halv miljon kronor,
2. föreningen bedriver näringsverksamhet och är moderföretag i en koncern.

Utgångspunkten är att alla som är bokföringspliktiga ska följa bokföringslagens (1999:1078) generella regler. De ideella föreningar som inte behöver avge årsredovisning (se nedan) och har en årlig nettoomsättning som normalt uppgår till högst tre miljoner kronor, får emellertid dröja med att bokföra uppkommande affärshändelser till dess betalning sker. Senast vid räkenskapsårets utgång måste dock alla obetalda fodringar och skulder bokföras (se 5 kap. bokföringslagen).

Alla bokföringspliktiga ideella föreningar är skyldiga att avsluta bokföringen med endera ett årsbokslut eller en årsredovisning. Årsredovisning ska avges av varje ideell förening som under de två senaste räkenskapsåren uppfyllt minst två av följande tre villkor:

1. haft mer än 50 personer anställda,
2. haft en balansomslutning om mer än 40 miljoner kronor,
3. haft en nettoomsättning om mer än 80 miljoner kronor.

Detsamma gäller ideella föreningar som är moderföreningar i koncerner som uppfyller nämnda villkor.

De ideella föreningar som inte avger årsredovisningar ska upprätta årsbokslut. För årsbokslutet gäller som huvudregel bokföringslagens föreskrifter med åtskilliga hänvisningar till olika paragrafer i årsredovisningslagen (1995:1554). Ideella föreningar i vilka den årliga nettoomsättningen normalt uppgår till högst tre miljoner kronor och som inte är skyldiga att upprätta årsredovisning tillåts emellertid att upprätta årsbokslutet i förenklad form. Ett sådant årsbokslut ska bestå av resultaträkning och balansräkning som båda ska upprättas enligt god redovisningssed och i vanlig läsbar form.

Som ett sista exempel på lagstiftning som berör ideella föreningar kan pekas på att även de ideella föreningarna kan omfattas av kraven på revisor (se nedan) samt gällande skattelagstiftning.

3 Organisation, kapitalkrav och ansvarsfrågor

Den ideella föreningens organisation

Den ideella föreningen blir juridisk person i samma ögonblick som den bildas. Att vissa ideella föreningar kan registreras i handelsregistret (se ovan) är utan betydelse i detta fall. Inte ens för de ideella föreningar som ska tas in i handelsregistret har registreringen någon konstitutiv effekt.

Vad krävs då för att en ideell förening ska anses bildad? I princip endast ett avtal om samverkan för ett gemensamt ändamål. Kravet på samverkan innebär att det måste finnas åtminstone två medlemmar, men en prövning i domstol skulle eventuellt kunna leda till ett krav på minst tre medlemmar (såsom är fallet för ekonomiska föreningar). Det avtal som ligger till grund för samverkan kallas normalt för stadgar. De krav som ställs på stadgarnas innehåll är mycket ringa. Stadgarna behöver inte vara skriftliga och därtill endast innehålla nedan angivna föreskrifter:

1. Det ändamål som föreningen ska främja.
2. Vad föreningen ska kallas (den är ju en juridisk person och behöver därför ett namn och ibland även en firma).
3. Hur föreningsbeslut ska komma till stånd.

I demokratiska föreningar torde därtill krävas en hierarkisk uppbyggnad av organisationen, vilket innebär att då det finns fler än ett organ (t.ex. styrelse och stämman) så ska ett direktiv från det överordnade organet (vanligtvis stämman) följas av det underordnade organet (styrelsen). Då den ideella föreningen är en juridisk person måste det alltid finnas någon som kan företräda föreningen i förhållande till utomstående (tredje man). Vanligtvis är det en styrelse som intar denna roll, men själva benämningen på detta föreningsorgan saknar betydelse.

Uppbyggnaden av en demokratisk ideell förening är i regel densamma som den man möter i aktiebolag och ekonomiska föreningar, dvs. det högsta beslutande organet är föreningsstämman (emellanåt ersatt av en indirekt vald fullmäktigeförsamling). Under stämman verkar styrelsen, vilken vanligtvis utses av medlemmarna på stämman (eller medlemmarnas representanter i fullmäktigeförsamlingen). I vissa ideella föreningar finns dessutom en förbundsdirektör eller motsvarande person med uppgiften att ha hand om den dagliga förvaltningen. I många föreningar väljer man på frivillig basis att utse en revisor med uppgift att granska styrelsens och förbundsdirektörens verksamhet. Av stadgarna torde då regelmässigt följa att det är föreningens stämma eller fullmäktige som ska utse revisorn. Det finns emellertid även föreningar där kravet på revisor är tvingande till följd av regler i revisionslagen (1999:1079). Detta gäller för de ideella föreningar som enligt bokföringslagen är skyldiga att avsluta bokföringen med en årsredovisning (jämför ovan). Av revisionslagen följer vidare att (i princip) minst en revisor i denna typ av ideella föreningar måste vara godkänd eller auktoriserad revisor.

Föreningsbeslut och stadgeändringar

En viktig fråga för alla som på ett eller annat sätt kommer i kontakt med en ideell förening är frågan om vad som utgör ett, för föreningen, bindande beslut eller rättshandling. Som medlem i en demokratisk ideell förening har man som regel rätt att alltid kräva att stadgarna följs. Den som företräder föreningen (typiskt sätt styrelsen) ska således i sin förvaltning av föreningens angelägenheter hålla sig inom ramarna för vad stadgarna föreskriver.

Även på stämman är utgångspunkten att endast beslut som inte uppenbart strider mot stadgarna blir gällande som föreningens beslut. Beslut i strid med föreningens stadgar, kravet på likabehandling av alla medlemmarna (likhetsprincipen) eller den associationsrättsliga generalklausulen torde dock inte bli gällande såvida inte stadgarna innehåller någon föreskrift som gör detta möjligt. I fråga om stadgeändringar gäller som utgångspunkt att medlemmarna disponerar över dessas innehåll under de förutsättningar som anges i stadgarna. I regel torde dock stadgeändringar kunna beslutas av medlemmarna genom beslut som omfattas av fler än hälften av de röstande (s.k. absolut majoritet).

Kapitalkrav

Någon skyldighet för medlemmarna i en ideell förening att trygga fordringsägarnas ställning med hjälp av ett bundet kapital föreligger inte. Dessa föreningar bygger på att det finns medlemmar (se nedan), inte på förekomsten av ett kapital.

Gåvor

Från och med den 1 januari 2012 finns en begränsad möjlighet för den som ger en gåva till en godkänd gåvomottagare att medges skattereduktion. En ideell förening kan efter ansökan hos Skatteverket bli erkänd som godkänd gåvomottagare under förutsättning att den ideella föreningen uppfyller alla nedan angivna krav:

1. Den ideella föreningen är inskränkt skattskyldig enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen (1999:1229) vid beslut om slutlig skatt året före det år då ansökan görs.
2. Den ideella föreningen har som ändamål att bedriva hjälpverksamhet bland behövande eller att främja vetenskaplig forskning eller helt eller delvis bedriver sådan verksamhet.
3. Den ideella föreningen gör sannolikt att
  - a) föreningen kommer att bli inskränkt skattskyldig även vid de två beslut om slutlig skatt som fattas efter det beslut som avses i punkten 1, och
  - b) föreningen kommer att använda gåvorna på det sätt givarna avsett.
4. Den ideella föreningens bokföring eller redovisning är så anordnad att det är möjligt att avgöra vilka gåvor som tagits emot och hur de har använts.
5. Den ideella föreningen har minst en auktoriserad eller godkänd revisor.

Ansvarsfördelning

Medlemmar och förtroendevalda i en ideell förening är i princip fria från ansvar för föreningens förpliktelser – endast föreningen själv svarar för uppkommande förpliktelser. Föreningens företrädare torde dock i undantagsfall kunna bli skadeståndsskyldiga enligt de grunder som följer av allmänna sysslomannaregler. Likaså gäller i ideella föreningar, liksom i andra juridiska personer, att ansvar enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) kan uppkomma för föreningens företrädare i den mån föreskrivna skatteavdrag inte görs eller föreskrivna skatter inte betalas in i tid.

4 Föreningens medlemmar

Som anmärkts ovan bygger den ideella föreningen på förekomsten av medlemmar. Tre här till anknutna frågor är vem som har rätt att bli medlem, i vilken mån en medlem har rätt att lämna sin förening, och i vad mån en förening får utesluta en medlem. I normalfallet har föreningen rätt att själv besluta vem den vill ha som medlem, och den medlem som vill lämna föreningen har rätt att göra det. Problem uppkommer däremot förhållandevis ofta då en förening utesluter medlemmar som av ett eller annat skäl har hamnat i en konflikt med dem som bestämmer i föreningen.

När det gäller frågan om en ideell förening har rätt att utesluta en medlem har domstolarna visat förhållandevis stor tvekan om de överhuvudtaget bör överpröva av föreningen fattat beslut. Med tiden har dock domstolarna i allt högre grad ansett det angeläget att företa sådana överprövningar. En motsvarande tvekan möts däremot inte då det gäller andra frågor där föreningar och medlemmar har hamnat i konflikt med varandra. Skulle en medlem inte betala sina avgifter till föreningen kan denna vända sig till domstol, och skulle föreningen inte fullgöra sina avtalsenliga förpliktelser mot en medlem kan denna stämma föreningen. Och skulle en medlem anse att ett stämmobeslut är materiellt eller formellt felaktigt kan hen vid domstol föra klandertalan mot föreningen.

Föreningens upphörande

Rörande ideella föreningars upphörande saknas i brist på lagstiftning närmare föreskrifter. Klart är emellertid att en ideell förening kan upphöra genom likvidation, men att föreningen under dylika omständigheter inte har rätt att ansöka om kallelse av okända borgenärer. Av NJA 2008 s. 255 framgår nämligen att tillämpningsområdet för lagen (1981:131) om kallelse på okända borgenärer inte omfattar ideella föreningar, då rättsföljden av en dylik kallelse (preklusion) innebär en betydande förmån för gäldenären och en väsentlig inskränkning i borgenärernas rätt.

En ideell förening kan vidare försättas i konkurs. Däremot kan den inte upphöra genom fusion eftersom en regelrätt fusion förutsätter att det finns lagstiftning som reglerar förfarandet.

Universitetsadjunkt Magdalena Giertz
Uppsala universitet

Firmalag (1974:156)

(senast ändrad genom SFS 2011:455)

Inledande bestämmelser	100
Rätt till firma m.m.	100
Registrering av firma	101
Överlåtelse av firma m.m.	102
Förbud mot användning av näringskännetecken	102
Hävande av registrering	103
Grunder för hävning	103
Tillvägagångssätt	104
Administrativ hävning	104
Avförande av registrering	105
Ansvar och ersättningskyldighet m.m.	106
Firmateckning m.m.	110
Överklagande	110
Bemyndigande	110
Propositioner	110

Inledande bestämmelser

1 § Firma är den benämning under vilken näringsidkare driver sin verksamhet. Drives del av verksamheten under särskild benämning, utgör denna bifirma. Vad i denna lag sägs om firma gäller även bifirma.

Annat kännetecken som näringsidkare jämte firma använder för sin verksamhet benämnes sekundärt kännetecken.

Firma och sekundärt kännetecken kallas gemensamt näringskännetecken.

Rätt till firma m.m.

2 § Näringsidkare förvärvar ensamrätt till firma genom registrering eller inarbetning. Ensamrätt till sekundärt kännetecken förvärvas genom inarbetning.

Firma registreras enligt bestämmelserna i denna lag och vad som föreskrivs i annan författning om registrering av visst slags firma. Ensamrätten till en registrerad firma gäller inom det område som registreringen omfattar.

Ett näringskännetecken ska anses inarbetat om det här i landet inom en betydande del av den krets till vilken det riktar sig (omsättningskretsen) är känt som beteckning för den verksamhet som bedrivs under kännetecknet. Om näringskännetecknet är inarbetat endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området. *Lag (2010:1889)*

2 a § Den som innehar ett varumärke eller ett annat varukännetecken har ensamrätt till kännetecknet som näringskännetecken. Om varukännetecknet är skyddat endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området.

Den som använder sitt namn som näringskännetecken har ensamrätt till kännetecknet som näringskännetecken, om namnet har särskiljningsförmåga för den verksamhet som det används för. Om namnet används endast inom en del av landet, gäller ensamrätten endast inom det området. *Lag (2010:1889)*

3 § Ensamrätten till ett näringskännetecken enligt 2 och 2 a §§ innebär att ingen annan än innehavaren, utan dennes tillstånd, i näringsverksamhet får använda ett tecken som är

1. identiskt med näringskännetecknet för verksamhet av samma slag,
2. identiskt med eller liknar näringskännetecknet för verksamhet av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av tecknet leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder tecknet och innehavaren av näringskännetecknet, eller

3. identiskt med eller liknar ett näringskännetecken som här i landet är känt inom en betydande del av omsättningskretsen, om användningen drar otillbörlig fördel av eller utan skälig anledning är till skada för näringskännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende.

Ensamrätten till en registrerad firma hindrar inte att någon annan i näringsverksamhet använder ett tecken som ses i första stycket inom det område där firman är skyddad, om det visas att innehavaren av firman inte kan lida skada av detta. *Lag (2010:1889)*

4 § Ensamrätten till ett näringskännetecken ger inte något självständigt skydd för en del av kännetecknet som saknar särskiljningsförmåga.

Ensamrätten till ett näringskännetecken hindrar inte att någon annan, när det sker i enlighet med god affärssed, i näringsverksamhet använder

1. sitt namn eller sin adress,
2. uppgifter om verksamhetens art eller en i verksamheten utbjuden varas eller tjänsts art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde, geografiska ursprung eller andra egenskaper eller tidpunkten för när varan eller tjänsten är framställd, eller
3. ett allmänt brukat Ortsnamn. *Lag (2010:1889)*

5–6 §§ har upphävts genom lag (2010:1889).

7 § Gör flera anspråk på ensamrätt till näringskännetecken som är identiska eller liknar varandra på det sätt som anges i 3 §, ska den ha företräde som har tidigaste grund för sitt anspråk, om inte annat följer av 8 §. *Lag (2010:1889)*

8 § Rätten till ett inarbetat näringskännetecken ska gälla vid sidan av en äldre rätt till ett näringskännetecken som är identiskt eller likartat på det sätt som anges i 3 §, om innehavaren av den äldre rätten inte inom rimlig tid vidtagit åtgärder för att hindra användningen av det yngre kännetecknet. I dessa fall hindrar inte rätten till det yngre näringskännetecknet användningen av det äldre.

På yrkande av någon av parterna, får en domstol i de fall som avses i första stycket om det är skäligt besluta att ett av kännetecknen, eller båda, endast får användas på särskilt sätt, såsom i ett visst utförande eller med tillägg av Ortsangivelse eller innehavarens namn. *Lag (2010:1889)*

Registrering av firma

9 § Firma registreras endast om den är ägnad att särskilja innehavarens verksamhet från andras.

Vid bedömning av om firma har särskiljningsförmåga skall hänsyn tagas till den tid och omfattning firman varit i bruk. Består firma av enbart allmän benämning på verksamhetens art eller på däri utbjuden vara eller tjänst eller utgöres den enbart av allmänt brukat Ortsnamn eller annat sådant namn, skall firman i och för sig ej anses ha särskiljningsförmåga. Ingår i firma sådan beteckning som aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening eller förkortning därav, skall vid bedömningen bortses från denna.

Lag (1994:1509)

10 § En firma får inte registreras om den

1. strider mot lag eller annan författning eller mot goda seder eller allmän ordning,
2. utan tillstånd innehåller en sådan statlig eller internationell beteckning som enligt lag eller annan författning inte får användas obehörigen som firma, eller något som lätt kan förväxlas med en sådan beteckning,
3. i annat fall är ägnad att vilseleda allmänheten,
4. är identisk med ett äldre näringskännetecken för verksamhet av samma slag,
5. är identisk med eller liknar ett äldre näringskännetecken för verksamhet av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av firman leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder firman och innehavaren av näringskännetecknet,

6. är identisk med eller liknar ett äldre näringskännetecken som är känt inom en betydande del av omsättningskretsen, om användningen av firman skulle dra otillbörlig fördel av eller utan skäligen anledning vara till skada för näringskännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende,
7. kan förväxlas med ett kännetecken som användes här i landet eller i utlandet av någon annan vid tidpunkten för ansökan och som fortfarande används, om sökanden var i ond tro vid tidpunkten för ansökan,
8. innehåller eller består av något som är ägnat att uppfattas som någon annans egenartade efternamn, allmänt kända konstnärsnamn eller likartat namn, om användningen av firman skulle medföra en nackdel för bäraren av namnet och om namnet uppenbarligen inte syftar på någon sedan länge avliden,
9. innehåller något som kränker annans upphovsrätt till ett litterärt eller konstnärligt verk, eller
10. innehåller något som är ägnat att uppfattas som benämning på en stiftelse, ideell förening eller liknande sammanslutning.

De hinder för registrering som anges i första stycket 4–6 gäller på motsvarande sätt för

1. ett varumärke som är registrerat enligt 2 kap. varumärkeslagen (2010:1877) eller en internationell varumärkesregistrering som gäller i Sverige,
2. ett gemenskapsvarumärke som är registrerat enligt rådets förordning (EG) nr 207/2009 av den 26 februari 2009 om gemenskapsvarumärken eller en internationell varumärkesregistrering som gäller i Europeiska unionen, samt
3. ett inarbetat varukännetecken.

Om den firma som ansökan om registrering avser ska gälla i hela landet och den äldre rättigheten utgörs av ett inarbetat näringskännetecken eller av ett sådant namn eller inarbetat varukännetecken som är skyddat enligt 2 a §, finns det hinder mot registrering endast om skyddet för den äldre rättigheten gäller inom en väsentlig del av landet.

Trots första stycket 4–10 och andra stycket får registrering ske, om den vars rätt är i fråga medger det och hinder inte finns enligt första stycket 1–3. *Lag (2010:1889)*

11 § Firma får registreras på två eller flera språk, under förutsättning att lydelseerna överensstämmer till sitt innehåll. Vad i denna lag sägs om firma skall äga tillämpning på envar av lydelseerna.

12 § Registrering gäller från den dag då ansökan kom in till registreringsmyndigheten.

Överlåtelse av firma m.m.

13 § Firma får överlåtas endast i samband med överlåtelse av den näringsverksamhet i vilken firman användes.

Överlåtelse av verksamheten omfattar även firman, om ej annat avtalats. Detta gäller dock ej om firman innehåller överlåtarens eller, vid överlåtelse av handelsbolags verksamhet, bolagsmans släktnamn.

Ingår i dödsbo firma som innehåller den avlidnes släktnamn, får boutredningsman ej överlåta firman utan samtycke av dödsbodelägarna.

14 § Firma får ej tagas i mät. Försättes innehavaren i konkurs, ingår dock rätten till firman i konkursboet, om ej firman innehåller gäldenärens eller, vid handelsbolags konkurs, bolagsmans släktnamn. Firma som ej ingår i konkursbo får likväl användas under den tid verksamheten fortsättes för boets räkning.

Förbud mot användning av näringskännetecken

15 § På yrkande av den som har lidit firmaintrång får domstolen vid vite förbjuda den som gör eller medverkar till intrånget att fortsätta med det.

Om käranden visar sannolika skäl för att firmaintrång, eller medverkan till intrång, förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget, eller medverkan till det, förringar värdet av ensamrätten till näringskännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller

annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till in-trång.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom eller henne från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande ska bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller fjärde stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömmande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. Talan ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

Lag (2010:1889)

Ideella
föreningar

Hävande av registrering

Grunder för hävning

16 § En registrering av en firma får hävas om

1. firman har registrerats i strid mot denna lag eller mot vad i annan författning är föreskrivet om firma,
2. registreringen fortfarande strider mot lagen, och
3. rätten till firman ändå inte får bestå enligt 8 §.

En registrering får vidare hävas om

1. innehavaren har upphört att vara näringsidkare,
2. firman har förlorat sin särskiljningsförmåga,
3. firman har kommit att strida mot lag eller annan författning eller mot goda seder eller allmän ordning, eller
4. firman har blivit vilseledande.

I de fall som avses i första stycket får registreringen inte hävas på den grunden att det enligt 10 § första stycket 4–7 finns ett hinder mot den, om hindret utgörs av en äldre registrerad firma och den äldre firman inte uppfyller kraven på användning enligt 16 a §.

Lag (2010:1889)

16 a § En registrering av en firma får hävas om innehavaren inte har gjort verkligt bruk av firman i Sverige för den verksamhet som den registrerats för inom fem år från den dag då frågan om registrering slutligt har avgjorts eller inom en period av fem år i följd. Registreringen får dock inte hävas på grund av underlåten användning om det finns giltiga skäl till att firman inte har använts.

Med sådant bruk som avses i första stycket likställs att firman används

1. i en annan form än den registrerade, om avvikelsen avser endast detaljer som inte förändrar firmans särskiljningsförmåga, och
2. av någon annan med innehavarens samtycke.

Registreringen får inte hävas om firman har använts under tiden mellan utgången av femårsperioden och ingivandet av ansökan om hävning av registreringen. Användning som påbörjas eller återupptas efter femårsperiodens utgång och inom tre månader före ingivandet av ansökan om hävning ska dock lämnas utan avseende, om förberedelserna för att påbörja eller återuppta användningen vidtogs efter det att innehavaren fått kännedom om att en ansökan om hävning kunde komma att göras. *Lag (2010:1889)*

Tillvägagångssätt

16 b § Den som vill inleda ett förfarande för att häva en registrering kan föra talan vid domstol, eller ansöka om hävning av registreringen hos berörd registreringsmyndighet enligt 16 c–16 q §§ (administrativ hävning).

Ett förfarande för att häva en registrering med stöd av 9 §, 10 § första stycket 1–3, 16 § andra stycket eller 16 a § får också inledas av en myndighet. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som får göra detta. *Lag (2010:1889)*

Administrativ hävning

16 c § En ansökan om administrativ hävning ska innehålla

1. uppgifter om parterna i den utsträckning som anges i 33 kap. 1 § rättegångsbalken,
2. ett yrkande om hävning och uppgift om den registrering som yrkandet avser, och
3. en redogörelse för de omständigheter som åberopas till grund för yrkandet om hävning.

En sökande ska betala föreskriven ansökningsavgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad ansökan i övrigt ska innehålla. *Lag (2010:1889)*

16 d § Är ansökan så bristfällig att den inte kan läggas till grund för handläggning av ärendet, ska registreringsmyndigheten förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Detsamma gäller om sökanden inte har betalat ansökningsavgiften.

Följer sökanden inte föreläggandet, ska ansökan avvisas. Sökanden ska upplysas om detta i föreläggandet.

Ansökan ska också avvisas om den avser någon annan åtgärd än hävning av en registrering eller om det finns något annat hinder mot att den tas upp till prövning.

Lag (2010:1889)

16 e § Återkallar sökanden ansökan, ska ärendet avskrivas. *Lag (2010:1889)*

16 f § Om det kan antas att ansökan är ogrundad, ska ansökan behandlas som om innehavaren har bestritt den. I sådant fall ska 16 j § tillämpas. *Lag (2010:1889)*

16 g § Tar registreringsmyndigheten upp ansökan till prövning, ska myndigheten förelägga innehavaren av registreringen att yttra sig inom en viss tid från det att ansökan delgavs innehavaren.

I föreläggandet ska innehavaren uppmanas att

1. ange om ansökan medges eller bestrids och, om ansökan bestrids, skälen för bestridandet, och
2. lämna de uppgifter om sig själv som avses i 33 kap. 1 § första–tredje styckena rättegångsbalken, i den utsträckning uppgifterna i ansökan är ofullständiga eller felaktiga.

I föreläggandet ska det upplysas om att ärendet kan komma att avgöras även om innehavaren inte svarar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad föreläggandet i övrigt ska innehålla. *Lag (2010:1889)*

16 h § Föreläggandet enligt 16 g § ska delges innehavaren. Delgivningen ska ske på det sätt som enligt rättegångsbalken gäller för delgivning av stämning i tvistemål.

En kopia av ansökningshandlingarna ska fogas till föreläggandet när handlingarna innehåller något utöver vad som framgår av föreläggandet.

Ska sökanden se till att delgivning sker, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken.

Lag (2010:1889)

16 i § Har registreringsmyndigheten inte kunnat delge föreläggandet, ska myndigheten pröva om försöken till delgivning ska fortsätta eller om sökanden ska erbjudas att själv se till att delgivning sker. Hänsyn ska tas till det arbete och den kostnad som dittills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsatta försök ska lyckas samt omständigheterna i övrigt. Antar sökanden inte erbjudandet, ska ansökan avvisas.

Ska sökanden se till att delgivning sker, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken.

Lag (2010:1889)

16j§ Om innehavaren i rätt tid bestrider ansökan, ska registreringsmyndigheten underrätta sökanden om detta. Vill sökanden vidhålla sitt yrkande, kan han eller hon begära att ärendet ska överlämnas till tingsrätt.

En begäran om överlämnande ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad från den dag då underrättelsen om bestridandet sändes till sökanden. I sin begäran ska sökanden ange de omständigheter och de bevis som åberopas, samt ange vad som ska styrkas med varje bevis. Sökanden ska samtidigt ge in de skriftliga bevis och andra handlingar som åberopas.

Har sökanden begärt överlämnande i rätt tid, ska registreringsmyndigheten överlämna ärendet till en tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig. Har sökanden inte begärt överlämnande i rätt tid, ska ärendet avskrivas. *Lag (2010:1889)*

Ideella
föreningar

16k§ En underrättelse om att innehavaren har bestritt ansökan enligt 16j§ första stycket ska innehålla en upplysning om

1. att sökanden kan begära överlämnande till tingsrätt,
2. inom vilken tid en sådan begäran ska ges in,
3. vad en sådan begäran ska innehålla, och
4. vad som i övrigt anges i 16j§. *Lag (2010:1889)*

16l§ Har innehavaren inte bestritt ansökan i rätt tid, ska registreringsmyndigheten häva registreringen i enlighet med ansökan. *Lag (2010:1889)*

16m§ Innehavaren av en registrering som hävts enligt 16l§ får ansöka om återvinning. En sådan ansökan ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad från dagen för beslutet.

Har innehavaren ansökt om återvinning i rätt tid, ska registreringsmyndigheten överlämna ärendet till en tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig. I annat fall ska registreringsmyndigheten avvisa ansökan. *Lag (2010:1889)*

16n§ Underrättelse om hävning ska sändas till sökanden och innehavaren.

Avvisas en ansökan om hävning, ska registreringsmyndigheten underrätta sökanden om detta. Avvisas en ansökan om återvinning, ska myndigheten underrätta innehavaren om detta. Meddelar myndigheten något annat beslut som innebär att ärendet avgörs, ska både sökanden och innehavaren underrättas om beslutet, om det inte är uppenbart onödigt. *Lag (2010:1889)*

16o§ Sedan tiden för ansökan om återvinning löpt ut, har ett beslut om hävning enligt 16l§ rättskraft i enlighet med vad som gäller för en dom i ett tvistemål som har vunnit laga kraft. *Lag (2010:1889)*

16p§ Om ett ärende har överlämnats till en tingsrätt, ska talan anses väckt när ansökan om administrativ hävning kom in till registreringsmyndigheten. De handlingar som sökanden gett in ska anses som stämningsansökan. Stämning ska anses utfärdad när rätten beslutar om målets handläggning. *Lag (2010:1889)*

16q§ Om en tingsrätt, som får ett mål från en registreringsmyndighet eller från en annan tingsrätt, finner att det inte framgår av handlingarna att tingsrätten är behörig att handlägga målet, ska rätten överlämna målet till en annan tingsrätt som kan vara behörig. Tingsrättens beslut om överlämnande får inte överklagas. *Lag (2010:1889)*

Avförande av registrering

17§ Om registreringen av en firma har hävts av registreringsmyndigheten enligt 16l§ eller av en domstol, ska registreringen avföras ur registret när avgörandet har vunnit laga kraft. Beslutet ska kungöras.

Om en registrering hävs, kan beslutas att firmaregistreringen får stå kvar i registret under viss tid som skäligen behövs för att anta en ny firma och ansöka om dess registrering. *Lag (2010:1889)*

Ansvar och ersättningsskyldighet m.m.

18 § Gör någon firmaintrång och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, ska han eller hon dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, ska inte dömas till ansvar för det intrång som gjorts före registreringsdagen.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 15 § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är motiverat från allmän synpunkt. *Lag (2010:1889)*

18 a § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt 18 § skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt 18 §.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 18 § får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt 18 §, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, får förverkande inte avse det intrång som gjorts före registreringsdagen. *Lag (2005:293)*

18 b § Om sökanden visar sannolika skäl för att någon har gjort ett firmaintrång får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av den som har lidit intrånget. Det får bara meddelas om informationen kan antas underlätta utredning av ett intrång som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget,
2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget gäller,
3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget, eller
5. har identifierats av någon som anges i 2–4 såsom delaktig i tillverkningen eller distributionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som har innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,
2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och
3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Bestämmelserna i första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:113)*

18 c § Ett informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 18 b § omfattar inte uppgifter vars yppande skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas. *Lag (2009:113)*

18 d § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas av den domstol där rättegång om intrånget pågår. I övrigt gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 24 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i ett mål om intrång, ska bestämmelserna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i andra stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. För prövning av frågan får det även hållas förhör enligt 37 kap. rättegångsbalken. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

Talan om utdömande av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med en sådan talan får talan föras om nytt informationsföreläggande. *Lag (2009:113)*

18 e § Den som på grund av bestämmelserna i 18 b § andra stycket 2–5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information har rätt till skälig ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket. *Lag (2009:113)*

18 f § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott enligt 18 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras. *Lag (2009:113)*

18 g § På yrkande av käranden får domstolen, i mål om intrång, ålägga den som har gjort eller medverkat till intrånget att bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:113)*

19 § Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet gör firmaintrång ska betala skälig ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,
2. vinst som den som har begått intrånget har gjort,
3. skada på näringskännetecknets anseende,
4. ideell skada, och
5. rättighetshavarens intresse av att intrång inte begås.

Den som gör firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, ska betala ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, ska ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen betalas endast om intrånget gjorts uppsåtligt.

Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock inte i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen. *Lag (2009:113)*

20 § På yrkande av den som har lidit firmaintrång får domstolen, efter vad som är skäligt, besluta att egendom på vilken näringskännetecken olovligen förekommer ska återkallas från marknaden, ändras eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med den. Detsamma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget.

Sådan egendom som avses i första stycket får tas i beslag om det skäligen kan antas att ett brott enligt 18 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Ett beslut om åtgärd enligt första stycket får inte innebära att den som har lidit firmaintrång ska betala ersättning till den som åtgärden riktas mot.

Åtgärder enligt första stycket ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Ett beslut som avses i denna paragraf ska inte meddelas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 18 a § eller enligt brottsbalken.

Lag (2010:1889)

20 a § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett intrång, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras om intrånget besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget (intrångsundersökning).

Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:113)*

20 b § Ett beslut om intrångsundersökning meddelas av den domstol där rättegång som rör intrånget pågår. Om rättegång inte är inledd, gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 24 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

En fråga om intrångsundersökning får tas upp endast på yrkande av den som lider skada av kännetecknet eller dess användning. Om rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Innan ett beslut om undersökning meddelas ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan uppkommit under rättegång.

Lag (2009:113)

20 c § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken. *Lag (1998:1458)*

20 d § Ett beslut om intrångsundersökning skall innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen skall ha,
2. vilka föremål och handlingar som det får sökas efter, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Om det behövs, skall domstolen även förordna om andra villkor för verkställandet.

Lag (1998:1458)

20 e § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, skall en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. *Lag (1998:1458)*

Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, skall en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. *Lag (1998:1458)*

Ideella
föreningar

20 f § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har föreskrivit och med tillämpning av 1–3 kap., 17 kap. 1–5 §§ samt 18 kap. utsköningsbalken. Sökandens motpart skall underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter motpartens hörande. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. *Lag (2006:689)*

20 g § När ett beslut om intrångsundersökning skall verkställas har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten anlita det biträde av en sakkunnig som behövs.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att bistå med upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, skall myndigheten se till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram. *Lag (2006:689)*

20 h § Fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar skall förtecknas och hållas tillgängliga för sökanden och motparten.

Lag (1998:1458)

21 § För intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering får ej dömas till straff, ersättning eller annan åtgärd enligt 18–20 a § sedan registreringen hävts genom dom som vunnit laga kraft. *Lag (1998:1458)*

22 § Förs talan om intrång i en registrerad firma och gör den mot vilken talan förs gällande att registreringen är ogiltig, får frågan om ogiltighet prövas endast sedan talan om hävning har väckts. Domstolen får förelägga den som gör gällande att registreringen är ogiltig att inom viss tid väcka sådan talan.

Första stycket ska också tillämpas om det i ett mål som gäller fastställsetalan avseende en registrerad firma görs gällande att registreringen är ogiltig. *Lag (2010:1889)*

23 § har upphävts genom lag (2010:1889).

24 § Om det inte finns någon domstol som enligt rättegångsbalken är behörig att ta upp ett mål om hävning av registreringen av en firma, om firmaintrång eller om fastställelse, väcks talan vid Stockholms tingsrätt. *Lag (2010:1889)*

25 § En domstol ska underrätta registreringsmyndigheten om en dom som gäller

1. hävning av en registrering av en firma, eller
2. intrång i en registrerad firma.

Domstolen ska även underrätta registreringsmyndigheten om en dom i ett mål i vilket förts fastställsetalan avseende en registrerad firma. *Lag (2010:1889)*

Firmateckning m.m.

26 § Firmateckning sker genom tydlig angivelse av den fullständiga firman och underskrift med namn av firmatecknare. Vid teckning av bifirma anges även firman för hela verksamheten.

Under likvidation eller konkurs skall firma tecknas med tillägg som anger det ändrade förhållandet.

Om firmateckning gäller i övrigt vad i andra författningar är särskilt föreskrivet för olika slag av firma.

27 § Sveriges riksbank, Svenska Skeppshypotekskassan samt annan inrättning eller sammanslutning för vilken Konungen fastställt firma har ensamrätt till denna som om firman blivit registrerad enligt denna lag. *Lag (2011:455)*

Överklagande

28 § Ett beslut enligt 16 I § om administrativ hävning av en registrering av en firma får inte överklagas. Detsamma gäller ett beslut genom vilket ett ärende har överlämnats till tingsrätt eller avskrivits enligt 16 j § tredje stycket. Andra beslut i ärenden om administrativ hävning får överklagas till tingsrätt inom tre veckor från dagen för beslutet. Beslut under handläggningen av ett sådant ärende får inte överklagas särskilt. *Lag (2010:1889)*

29 § Ett överklagande enligt 28 § görs till den tingsrätt som enligt vad handlingarna visar är behörig enligt 10 kap. rättegångsbalken att pröva frågan om hävning av registrering. Om det inte finns någon domstol som enligt rättegångsbalken är behörig att pröva överklagandet, ska beslutet överklagas till Stockholms tingsrätt.

Överklagandet ges in till registreringsmyndigheten.

Vid handläggningen i domstol tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden. Registreringsmyndigheten ska dock inte vara part i domstolen. *Lag (2010:1889)*

Bemyndigande

30 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden om administrativ hävning av firmaregistrering enligt denna lag. *Lag (2010:1889)*

Propositioner

SFS 1974:156

Prop. 1974:4

SFS 1996:850

Prop. 1995/96:160

SFS 2005:293

Prop. 2004/05:135

SFS 2011:455

Prop. 2010/11:71

SFS 1994:237

Prop. 1993/94:122

SFS 1998:1458

Prop. 1998/99:11

SFS 2006:689

Prop. 2005/06:200

SFS 1994:1509

Prop. 1994/95:59

SFS 2003:845

Prop. 2002/03:92

SFS 2009:113

Prop. 2008/09:67

SFS 1995:1276

Prop. 1995/96:26

SFS 2004:238

Prop. 2003/04:34

SFS 2010:1889

Prop. 2009/10:225

Handelsregisterlag (1974:157)

(senast ändrad genom SFS 2008:92)

1 § Handelsregister förs hos Bolagsverket. *Lag (2004:239)*

2 § Följande näringsidkare kan registreras i handelsregistret:

1. enskilda personer som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet (enskilda näringsidkare),
2. handelsbolag,
3. ideella föreningar som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet,
4. registrerade trossamfund som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet, och
5. bolagsmän i enkla bolag, om bolagsmännen utövar eller avser att utöva näringsverksamhet i bolaget.

Ideella
föreningar

Registrering i handelsregistret sker efter ansökan. Näringsidkare som avses i första stycket 1, 3, 4 eller 5 och som enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldiga att upprätta en årsredovisning skall ansöka om registrering.

Bestämmelserna i denna lag om enskild näringsidkare skall tillämpas på de bolagsmän i ett enkelt bolag som förs in i handelsregistret, dock med följande undantag:

1. Någon firma skall inte registreras för verksamheten.
2. Bolagsmännen skall registreras under sina namn.

Bestämmelserna i denna lag om registrerade trossamfund skall tillämpas även på registrerade organisatoriska delar av ett trossamfund. *Lag (2006:865)*

3 § Enskild näringsidkare och handelsbolag registreras för det län där verksamheten skall drivas. Skall verksamheten drivas inom flera län, sker registrering för det län där huvudkontoret skall inrättas.

En ideell förening och ett registrerat trossamfund registreras för det län där föreningens eller trossamfundets styrelse eller motsvarande organ i samfundet har sitt säte.

Utän hinder av vad som sägs i första eller andra stycket får näringsidkaren registreras även för annat län där verksamheten är avsedd att drivas. *Lag (2006:865)*

4 § Handelsregister skall innehålla följande uppgifter om:

– *Enskild näringsidkare:*

1. näringsidkarens firma,
2. näringsidkarens fullständiga namn, personnummer eller, om sådant saknas, av Skatteverket tilldelat registreringsnummer, och postadress,
3. näringsverksamhetens art,
4. det län och den ort där huvudkontoret finns samt kontorets postadress,
5. om näringsidkaren enligt 2 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. skall ha en föreståndare, föreståndarens fullständiga namn, personnummer och postadress,
6. om näringsidkaren enligt revisionslagen (1999:1079) skall ha en auktoriserad eller godkänd revisor
  - revisorns namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum,
  - revisorns postadress och, om postadressen avviker från revisorns hemvist, hemvist, och
  - om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, bolagets organisationsnummer och vem som är huvudansvarig för revisionen.

– *Handelsbolag:*

1. bolagets organisationsnummer och firma,
2. näringsverksamhetens art,
3. det län och den ort där huvudkontoret finns samt kontorets postadress,
4. bolagsmännens fullständiga namn, personnummer eller organisationsnummer och postadresser,

5. om en stiftelse med egen förvaltning eller en ideell förening är bolagsman, fullständiga namn, personnummer och postadresser för styrelseledamöter och styrelsesuppleanter i stiftelsen eller föreningen,
  6. om en stiftelse med anknuten förvaltning är bolagsman, förvaltarens namn, organisationsnummer och postadress samt fullständigt namn, personnummer och postadress för en ställföreträdare för förvaltaren,
  7. av vem och hur firman tecknas, om firman inte får tecknas av varje bolagsman ensam,
  8. om bolaget utgör kommanditbolag, vilken eller vilka av bolagsmännen som är kommanditdelägare och beloppet av varje sådan bolagsmans utfästa insats,
  9. om bolaget enligt revisionslagen (1999:1079) skall ha en auktoriserad eller godkänd revisor
    - revisorns namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum,
    - revisorns postadress och, om postadressen avviker från revisorns hemvist, hemvist, och
    - om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, bolagets organisationsnummer och vem som är huvudansvarig för revisionen.
- *Ideell förening och registrerat trossamfund:*
1. den firma under vilken föreningen eller trossamfundet utövar eller avser att utöva näringsverksamhet,
  2. föreningens eller trossamfundets namn, om det inte sammanfaller med firman, och organisationsnummer,
  3. näringsverksamhetens art,
  4. det län och den ort där föreningens eller trossamfundets styrelse eller motsvarande organ i samfundet har sitt säte samt föreningens eller samfundets postadress,
  5. styrelseledamöternas och, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn, personnummer och postadresser,
  6. av vem och hur föreningens, eller trossamfundets namn tecknas, om namnet inte tecknas av styrelsen eller motsvarande organ ensamt,
  7. om föreningen eller trossamfundet enligt revisionslagen (1999:1079) skall ha en auktoriserad eller godkänd revisor
    - revisorns namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum,
    - revisorns postadress och, om postadressen avviker från revisorns hemvist, hemvist, och
    - om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, bolagets organisationsnummer och vem som är huvudansvarig för revisionen. *Lag (2006:865)*

5§ Näringsidkare registreras under den firma under vilken han driver sin verksamhet. Firma registreras enligt bestämmelserna i firmalagen (1974:156) med iakttagande av vad som sägs i 6 och 7 §§ nedan.

6§ Handelsbolags firma skall innehålla ordet handelsbolag eller, om kommanditdelägare finns, ordet kommanditbolag. I bifirma får dock ej intagas något av orden handelsbolag eller kommanditbolag.

7§ En firma skall tydligt skilja sig från andra i handelsregistret förut registrerade och ännu bestående firmor registrerade för samma län. Detta gäller även om firmorna inte avser verksamhet av samma eller liknande slag. *Lag (2003:866)*

8§ Har näringsidkare som införts i handelsregister meddelat prokura, får prokuran registreras under näringsidkarens firma. Prokura får dock ej registreras om den innehåller annan begränsning eller annat förbehåll än som följer av 1 eller 2 § prokuralagen (1974:158).

För registrerad prokura skall registret innehålla uppgifter om prokuristens fullständiga namn, personnummer och postadress.

Har prokuristen särskilt bemyndigande att överlåta huvudmannens fasta egendom eller tomträtt eller att söka in-teckning eller upplåta rättighet i denna, skall registret även innehålla uppgift härom. Detsamma gäller om prokuran meddelats som kollektivprokura. *Lag (1992:1448)*

9 § En ansökan om registrering av ett handelsbolag ska göras av samtliga bolagsmän.

En ansökan om registrering av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund ska göras av en ledamot i föreningens eller samfundets styrelse eller motsvarande organ.

En prokura ska registreras på ansökan av huvudmannen. Om huvudmannen är ett handelsbolag, ska ansökan göras av samtliga bolagsmän. *Lag (2008:92)*

10 § Ansökan om registrering av näringsidkare eller prokura skall innehålla de uppgifter som Konungen bestämmer.

11 § Har sökanden icke iakttagit vad som är föreskrivet om ansökan eller finner registreringsmyndigheten annat hinder föreligga för bifall till ansökan, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avgiva yttrande eller vidtaga rättelse.

Underlåter sökanden att efterkomma föreläggandet, skall ansökan avskrivas. Under rättelse om denna påföljd skall intagas i föreläggandet.

Föreligger även efter det yttrande avgivits hinder för bifall till ansökan och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall ansökan avslås, om anledning ej föreligger att ge sökanden nytt föreläggande.

12 § Bifalles ansökan om registrering av näringsidkare eller prokura, skall i 4 eller 8 § föreskrivna uppgifter införas i registret.

13 § Upphör näringsidkare med sin verksamhet eller överlåts verksamheten eller sätts den under likvidation eller ändras i annat fall uppgift som registrerats, skall anmälan om det utan dröjsmål göras till Bolagsverket.

Anmälan görs och handläggs i den ordning som gäller för ansökan om registrering, om ej annat följer av vad nedan i denna paragraf sägs eller av vad regeringen bestämmer.

Har enskild näringsidkare avlidit, är den som har värd om boet skyldig att göra anmälan med anledning av dödsfallet. Har delägare i handelsbolag avlidit, åligger anmälnings-skyldigheten övriga bolagsmän. Om domstol utsett likvidator i handelsbolag, är han anmälnings-skyldig beträffande bolaget. Bolagsman som lämnat bolaget har rätt att göra anmälan om sin avgång. Återkallelse av prokura får anmälas av varje bolagsman som ej är utesluten från rätten att företräda bolaget.

Omfattar överlåtelse av näringsverksamhet även firman, skall anmälan om överlåtelsen göras av den nye innehavaren. *Lag (2004:239)*

14 § Beviljas registrering i anledning av anmälan enligt 13 §, skall ändringen införas i registret.

15 § Om förbud mot användning av firma och om hävande av firmaregistrering finns bestämmelser i fimalagen (1974:156).

Menar någon i annat fall att registrering i handelsregister länder honom till förfång, får talan föras mot näringsidkaren om hävande av registreringen och om skadestånd.

15 a § Om en firmatecknare för ett handelsbolag eller en ideell förening eller en ledamot eller suppleant i styrelsen för en ideell förening har fått näringsförbud ska registrerings-myndigheten avregistrera firmatecknaren, ledamoten eller suppleanten från handels-registret.

Om en prokurist har fått näringsförbud, ska registreringsmyndigheten avregistrera prokuran från handelsregistret.

Om en enskild näringsidkare, en bolagsman i ett annat handelsbolag än ett kommanditbolag eller en komplementär i ett kommanditbolag har fått näringsförbud, ska registreringsmyndigheten göra en anteckning om näringsförbudet i handelsregistret. En sådan anteckning ska tas bort när näringsförbudet har upphört att gälla.

Vid beslut om tillfälligt näringsförbud ska avregistrering enligt första eller andra stycket eller anteckning enligt tredje stycket ske omedelbart. I övrigt ska avregistrering eller anteckning ske när beslutet om näringsförbud har vunnit laga kraft. *Lag (2008:92)*

16 § Om en bolagsman genom dom har skilts från rätten att teckna bolagets firma, ska uppgift om detta registreras även om domen inte har vunnit laga kraft.

Om en näringsidkare har försatts i konkurs, ska konkursbeslutet registreras i handelsregistret tillsammans med uppgift om vem som har utsetts till konkursförvaltare. Har konkursbeslutet upphävts eller har konkursen avslutats, ska även detta registreras.

Registrering ska också ske när det har meddelats ett beslut om företagsrekonstruktion som avser en näringsidkare. Har beslutet om företagsrekonstruktion upphävts eller har företagsrekonstruktionen upphört, ska även detta registreras.

Om det i en dom som har vunnit laga kraft har förklarats, att registrering inte borde ha skett eller att det beslut som har registrerats är ogiltigt eller att i annat fall ett visst förhållande som har registrerats inte föreligger, ska avregistrering ske.

I firmalagen (1974:156) finns bestämmelser om avregistrering av firma från handelsregistret sedan dom om hävande av firmaregistrering har vunnit laga kraft. *Lag (2008:92)*

17 § I följande fall ska registreringsmyndigheten undersöka om en i handelsregistret registrerad näringsidkare fortfarande utövar någon verksamhet:

1. näringsidkaren har under de senaste tio åren inte gett in någon anmälan till registret och det kan antas att han har upphört med sin verksamhet, eller
2. näringsidkaren är ett handelsbolag och antalet registrerade bolagsmän är sedan minst ett år mindre än två och någon uppgift om likvidation har inte registrerats.

Undersökningen enligt första stycket ska ske genom att registreringsmyndigheten skickar ett brev till den adress som finns registrerad för näringsidkaren i registret samt genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

Om det ännu två månader efter kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar inte framgår att verksamheten fortfarande utövas eller att näringsidkaren avser att återuppta den, ska registreringsmyndigheten genast avregistrera näringsidkaren från registret. I fall som avses i första stycket 2 ska näringsidkaren dock inte avregistreras, om antalet registrerade bolagsmän åter uppgår till två eller flera eller uppgift om likvidation har registrerats. *Lag (2008:92)*

18 § Registrering eller avregistrering ska genom registreringsmyndighetens försorg utan dröjsmål kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Registrering eller avregistrering som sker efter anmälan av rätten behöver inte kungöras.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har förts in i registret ska endast ange ändringens art. *Lag (2008:92)*

19 § Registrering eller avregistrering som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar ska anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det inte av omständigheterna framgår att han varken haft eller borde ha haft vetskap därom. *Lag (2008:92)*

20 § För registrering skall erläggas avgift som Konungen fastställer.

21 § Registreringsmyndighetens beslut att skriva av en ansökan eller anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller i fråga om beslut enligt 15 a eller 17 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. *Lag (2008:92)*

22 § Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift i ansökan eller anmälan till registreringsmyndigheten eller i handling som fogas därvid dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Den som försummar föreskriven ansökan eller anmälan eller, där sådan ansökan eller anmälan avskrivits eller avslagits eller registrering hävts, försummar att göra ny föreskriven ansökan eller anmälan, döms till penningböter. *Lag (1991:302)*

23§ Den som

1. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller
2. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 2 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år. *Lag (2008:92)*

Ideella
föreningar

Propositioner*SFS 1974:157*

Prop. 1974:4

SFS 1991:302

Prop. 1990/91:68

SFS 1995:33

Prop. 1994/95:27

SFS 2003:866

Prop. 2002/03:99

Prop. 2002/03:149

SFS 2007:136

Prop. 2006/07:27

SFS 1976:128

Prop. 1975:104

SFS 1992:1448

Prop. 1992/93:27

SFS 1995:794

Prop. 1994/95:189

SFS 2004:239

Prop. 2003/04:34

SFS 2008:92

Prop. 2007/08:45

SFS 1977:707

Prop. 1976/77:63

SFS 1993:761

Prop. 1992/93:137

SFS 1996:770

Prop. saknas

SFS 2006:690

Prop. 2005/06:200

SFS 1987:697

Prop. 1986/87:90

SFS 1994:1225

Prop. 1993/94:9

SFS 1998:308

Prop. 1997/98:98

SFS 2006:865

Prop. 2005/06:116

Handelsregisterförordning (1974:188)

(senast ändrad genom SFS 2012:58)

Registret	116
Ansökningar och anmälningar	117
Avgift m.m.	118
Underrättelse i samband med registrering eller avregistrering av bolagsman	119
Underrättelser	119
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	119

Registret

1 § Handelsregistret förs med hjälp av automatiserad behandling. Registret skall hållas tillgängligt hos Bolagsverket (registreringsmyndigheten). *Förordning (2004:372)*

1 a § Handelsregistret skall ge offentlighet åt den information som ingår i registret.

I fråga om personuppgifter skall registret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. affärsverksamhet, kreditgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där företagsanknuten information utgör underlag för prövningar eller beslut,
2. förvärv, avyttring eller förvaltning av företag som registreras i handelsregistret,
3. aktualisering, komplettering eller kontroll av företagsanknuten information som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register,
4. uttag av urval av personuppgifter för direkt marknadsföring, dock med den begränsning som följer av 11 § personuppgiftslagen (1998:204), eller
5. verksamhet för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning och
  - a) som avser näringsidkare som registreras i handelsregistret,
  - b) som för att kunna utföras förutsätter tillgång till företagsanknuten information, eller
  - c) som avser fullgörande av underrättelseskyldighet. *Förordning (2001:930)*

1 b § Registreringsmyndigheten är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen (1998:204) för handelsregistret. *Förordning (2001:930)*

1 c § Registreringsmyndigheten skall se till att det inte uppkommer något otillbörligt intrång i registrerades personliga integritet eller några risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får myndigheten i enskilda fall ställa upp villkor för behandlingen av personuppgifter. *Förordning (2001:930)*

1 d § Registreringsmyndigheten får för de ändamål som anges i 1 a § medge direktåtkomst till handelsregistret. *Förordning (2001:930)*

1 e § Bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna förordning. *Förordning (2001:930)*

1 f § I fråga om rättelse av personuppgifter i handelsregistret tillämpas 26 § förvaltningslagen (1986:223) i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204).

Förordning (2001:930)

1 g § Information som ska lämnas enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) behöver inte omfatta uppgift i en handling som har kommit in till registreringsmyndigheten, om den enskilde har tagit del av handlingens innehåll. Om den enskilde begär det, ska dock informationen även omfatta uppgift i en sådan handling.

Om informationen inte innehåller uppgift i en sådan handling som avses i första stycket, ska det framgå av informationen att handlingen behandlas av myndigheten.

Förordning (2008:108)

1 h § Att beslut om avslag på ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol följer av 22 a § förvaltningslagen (1986:223). *Förordning (2008:108)*

1 i § Vid sökning efter uppgifter som avser näringsidkare som inte längre är registrerad i handelsregistret får endast organisationsnummer och firma användas som sökbegrepp, om det har förlutit mer än fem år sedan näringsidkaren avregistrerades. I fråga om ideell förening och registrerat trossamfund får även föreningens eller trossamfundets namn användas som sökbegrepp.

Vid sökning efter handlingar som har getts in i registreringsärenden och uppgifter i sådana handlingar får endast uppgifter som avses i 15 kap. 2 § första stycket 1 och 2 sekretesslagen (1980:100) samt organisationsnummer och firma användas som sökbegrepp. *Förordning (2008:108)*

2 § Vid varje anteckning i registret skall registreringsmyndigheten ange den dag då ansökan om registrering kom in samt datum för anteckningen och för kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar. *Förordning (2001:930)*

2 a § I ett ärende om registrering av en näringsidkare ska beslut meddelas inom två månader efter det att en fullständig ansökan kom in till registreringsmyndigheten. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet, får handläggningstiden vid högst ett tillfälle förlängas med högst två månader. Sökanden ska informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

I 8 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden finns bestämmelser om att ett mottagningsbevis ska skickas till sökanden när en fullständig ansökan har kommit in och om innehållet i ett sådant bevis.

Ett beslut om att förlänga handläggningstiden får inte överklagas. *Förordning (2009:1150)*

3 § När en firma avregistreras, ska skälen för beslutet samt dag för beslut och för kungörande antecknas i registret. *Förordning (2008:108)*

3 a § Registreringsmyndigheten skall såvitt avser företag som står under Finansinspektionens tillsyn snarast efter det att registrering har skett underrätta inspektionen om de uppgifter som förts in i eller förts ut ur handelsregistret så att inspektionen kan fullgöra sin tillsynsfunktion. Underrättelsen får lämnas på medium för automatiserad behandling.

Förordning (2000:870)

3 b § På begäran av en näringsidkare ska näringsidkarens e-postadress och telefonnummer antecknas i handelsregistret. *Förordning (2012:58)*

Ansökningar och anmälningar

4 § En ansökan om registrering av en näringsidkare eller procura samt en anmälan till registret ska göras skriftligen.

Ansökan eller anmälan får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som registreringsmyndigheten får meddela.

I 9 och 13 §§ handelsregisterlagen (1974:157) finns bestämmelser om vem som kan göra en ansökan eller anmälan. En anmälan om ändring av efternamn och postadress får även göras av firmatecknare. En anmälan som avser registrering av revisor får även göras av den som anmälan gäller. *Förordning (2008:108)*

4 a § En anmälan eller ansökan som överförs elektroniskt till registreringsmyndigheten ska vara undertecknad med en elektronisk signatur enligt föreskrifter som registreringsmyndigheten får meddela. *Förordning (2008:108)*

4 b § Handlingar som ska fogas till ansökningar och anmälningar som har upprättats elektroniskt, får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som myndigheten får meddela. Registreringsmyndigheten får även meddela föreskrifter om vilka elektroniska signaturer som får användas för att en handling ska få ges in som elektroniskt original. *Förordning (2008:108)*

4 c § Kopior som ska ges in enligt denna förordning ska vara bestyrkta. En elektronisk kopia överensstämmande med originalet ska vara bestyrkt enligt föreskrifter som registreringsmyndigheten får meddela.

En handling som enligt denna förordning ska ges in i kopia får även ges in i original. Om handlingen har upprättats elektroniskt, ska bestämmelserna i 4 b § tillämpas.

Förordning (2008:108)

5 § Ansökan om registrering av näringsidkare skall innehålla uppgifter som anges i 4 § handelsregisterlagen (1974:157).

6 § har upphävts genom förordning (2002:745).

7 § Om den som anmäls som bolagsman i ett handelsbolag inte är folkbokförd i Sverige, ska det vid anmälan ges in en kopia av passhandling eller annan identitetshandling som avser den anmälde.

Om den som anmäls som bolagsman är en utländsk juridisk person, ska det vid anmälan ges in en kopia av registreringsbevis eller annan handling som avser den anmälde.

Registreringsmyndigheten får kräva in ytterligare handlingar, om det behövs för att säkerställa identiteten hos den anmälde eller den som har rätt att teckna dennes firma.

Förordning (2008:108)

8 § Tillsammans med ansökan för en ideell förening eller ett registrerat trossamfund ska det ges in

1. stadgar eller motsvarande dokument,
2. en handling som utvisar föreningens eller samfundets styrelse eller motsvarande organ, och
3. en försäkran på heder och samvete att föreningen eller samfundet inte är i konkurs.

En försäkran på heder och samvete enligt första stycket 3 får undertecknas med elektronisk signatur enligt föreskrifter som registreringsmyndigheten får meddela.

Förordning (2008:108)

9 § har upphävts genom förordning (2008:108).

10 § En ansökan om registrering av en prokura ska innehålla de uppgifter som anges i 8 § handelsregisterlagen (1974:157). Tillsammans med ansökan ska det ges in

1. uppgift om sökandens firma, och
2. prokuran i original eller kopia, om prokuran är skriftlig och i annat fall en redogörelse för dess innehåll. *Förordning (2008:108)*

11 § Anmälan att likvidator i handelsbolag utsetts av domstol skall innehålla uppgift om likvidatorns fullständiga namn, personnummer och postadress. *Förordning (1992:1455)*

Avgift m.m.

12 § För registrering och dess kungörande samt för handläggning och prövning ska avgifter betalas med följande belopp:

1. vid ansökan om registrering av enskild näringsidkare, handelsbolag, ideell förening eller registrerat trossamfund, 1.200 kronor, eller, om sådan ansökan överförs elektroniskt och undertecknas med en elektronisk signatur, 900 kronor,
2. vid anmälan av ändring av firma eller av bifirma eller av firma i dess lydelse på främmande språk, 900 kronor, eller, om sådan anmälan överförs elektroniskt och undertecknas med en elektronisk signatur, 700 kronor,
3. vid anmälan om ändring av säte, 900 kronor, eller, om sådan anmälan överförs elektroniskt och undertecknas med en elektronisk signatur, 700 kronor, och
4. vid ansökan eller anmälan om registrering i annat fall, 600 kronor, eller, om sådan ansökan eller anmälan överförs elektroniskt och undertecknas med en elektronisk signatur, 400 kronor.

Om en ansökan eller en anmälan samtidigt omfattar registrering eller registrering av ändring av fler än en firma, bifirma eller firma i dess lydelse på främmande språk, ska en avgift enligt första stycket 2 betalas för varje sådan firma. Samma avgift ska betalas för varje lån och för varje firma eller bifirma eller firma i dess lydelse på främmande språk som en anmälan om registrering enligt 3 § tredje stycket handelsregisterlagen (1974:157) omfattar.

Någon avgift ska inte betalas för

1. registrering och kungörande av prokura, om ansökan sker samtidigt med ansökan om registrering av näringsidkare,
2. registrering enligt 16 § första-tredje styckena handelsregisterlagen och kungörande på grund av 16 § första stycket samma lag,
3. registrering och kungörande av anmälan om verksamhetens upphörande eller om ändring av enbart efternamn eller postadress,
4. avregistrering av firma och kungörande därav,
5. registrering av firma som felaktigt har avregistrerats enligt 17 § tredje stycket handelsregisterlagen,
6. registrering av eget utträde från uppdrag som revisor.

Ideella
föreningar

Avgiften ska betalas när ansökan eller anmälan om registrering ges in.

Avgiften återbetalas inte om handläggningen av en ansökan eller en anmälan om registrering har påbörjats. *Förordning (2008:737)*

12 a § har upphävts genom förordning (1992:1455).

Underrättelse i samband med registrering eller avregistrering av bolagsman

13§ Om en stiftelse registreras eller avregistreras som bolagsman för ett handelsbolag, skall registreringsmyndigheten underrätta den länsstyrelse som är registreringsmyndighet för stiftelsen om bolagets organisationsnummer och firma. *Förordning (1999:276)*

Underrättelser

13 a § Om ett registrerat trossamfund registreras eller avregistreras som bolagsman för ett handelsbolag, ska registreringsmyndigheten underrätta Kammarkollegiet om bolagets organisationsnummer och firma. *Förordning (2008:108)*

14§ I följande fall ska registreringsmyndigheten underrätta den registrerade om en vidtagen registreringsåtgärd:

1. vid registrering av en bolagsman i ett handelsbolag,
2. vid registrering av en revisor för en i handelsregistret införd näringsidkare,
3. vid avregistrering av en bolagsman eller revisor som avses i 1 och 2.

Underrättelsen ska omedelbart efter registreringen eller avregistreringen sändas till den som åtgärden berör på hans eller hennes folkbokföringsadress enligt det statliga person- och adressregistret (SPAR) eller, om en sådan adressuppgift saknas, till den adress som är uppgiven i ärendet. Om den som åtgärden berör är en juridisk person, ska underrättelsen i stället sändas till den adress som finns registrerad för den juridiska personen eller, om en sådan adressuppgift saknas, till den adress som är uppgiven i ärendet.

Registreringsmyndigheten behöver inte sända ut någon underrättelse, om det är uppenbart att en underrättelse inte fyller något syfte. *Förordning (2008:108)*

15§ Har en domstol genom dom som har vunnit laga kraft förklarat att registrering i handelsregistret inte borde ha skett, att ett beslut som har registrerats är ogiltigt eller att i annat fall visst förhållande som har registrerats inte föreligger, ska domstolen sända en kopia av domen till registreringsmyndigheten. *Förordning (2008:108)*

16§ När en allmän domstol har meddelat ett sådant beslut som avses i 16 § första-tredje styckena handelsregisterlagen (1974:157), ska domstolen omedelbart underrätta registreringsmyndigheten om beslutet. Till underrättelsen ska en kopia av domstolens beslut fogas. *Förordning (2008:108)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2012:58

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2012.

Prokuralag (1974:158)

1 § Har näringsidkare som registrerats i handelsregister åt annan givit fullmakt, som uttryckligen förklarats vara prokura (handelsfullmakt), eller har han på annat sätt angivit någon som sin prokurist, får denne i allt som gäller huvudmannens näringsverksamhet handla på hans vägnar och teckna hans firma. Prokuristen får dock ej utan särskilt be- myndigande överlåta huvudmannens fasta egendom eller tomträtt eller söka in-teckning eller upplåta rättighet däri.

Skriftlig prokura medför behörighet för prokuristen att företräda huvudmannen inför domstolar och andra myndigheter.

Om registrering av prokura finns bestämmelser i handelsregisterlagen (1974:157).

2 § Prokura får meddelas flera personer på sådant sätt att den endast kan begagnas av dem gemensamt (kollektivprokura).

3 § Den behörighet som enligt denna lag tillkommer prokurist kan icke med laga verkan mot tredje man som är i god tro inskränkas till viss tid eller på annat sätt begränsas.

4 § Prokurist bör teckna firman med ett tillägg som anger prokurauppdraget (per prokura, p.p. eller annan förkortning av dessa ord). I övrigt gäller om firmateckning bestämmelserna i firmalagen (1974:156).

5 § Prokurist får ej överlåta prokuran på annan person.

6 § Prokura kan när som helt återkallas. Huvudmannens död medför ej att prokuran upphör att gälla.

Lag (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

(senast ändrad genom SFS 2011:70)

- 1 §** Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) ska fastställas för
1. aktiebolag, europabolag och europakooperativ med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,
  2. erkänd arbetslöshetskassa, försäkringsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,
  3. kommun, landsting, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner,
  4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar, och
  5. stiftelse. *Lag (2011:70)*

Ideella
föreningar

2 § Organisationsnummer skall fastställas för annan juridisk person än som avses i 1 § såvida statlig myndighet, hos vilken den juridiska personen är registrerad eller har mål eller ärende anhängigt, påkallar detta. Organisationsnummer fastställas vidare för juridisk person som ansöker därom.

Vad i första stycket sagts gäller i motsvarande mån i fråga om enkelt bolag, partrederi samt utländskt företags filial i Sverige.

Organisationsnummer får icke fastställas för konkursbo.

3 § Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får förordna att organisationsnummer skall fastställas för statlig myndighet.

4 § Organisationsnummer består av tio siffror av vilka den sista är kontrollsiffra. Tilldelat organisationsnummer får icke ändras eller ånyo användas vid tilldelning av nummer.

5 § Skatteverket utfärdar anvisningar för och har tillsynen över tilldelning av organisationsnummer. Hos verket föres register över tilldelade organisationsnummer.

Lag (2003:648).

6 § Beslut angående fastställande av organisationsnummer överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt. *Lag (2003:648)*

Propositioner

SFS 1974:174

Prop. 1974:56

SFS 1999:936

Prop. 1998/99:124

SFS 2003:648

Prop. 2002/03:99

SFS 2004:576

Prop. 2003/04:112

SFS 2004:805

Prop. 2003/04:152

SFS 2004:1253

Prop. saknas

SFS 2006:600

Prop. 2005/06:150

SFS 2009:248

Prop. 2008/09:84

SFS 2011:70

Prop. 2010/11:18

BOLAGSVERKETS FÖRESKRIFTER

BOLFS 2006:1 Avgifter för bevis om uppgifter i handelsregistret och föreningsregistret

<i>Uppgifter ur handelsregistret</i>	Kronor
Registreringsbevis, per handelsbolag, enskild näringsidkare, ideell förening eller stiftelse som idkar näring	200
Historiskt registreringsbevis – fullständigt, per handelsbolag, enskild näringsidkare, ideell förening eller stiftelse som idkar näring	250
Historiskt registreringsbevis – tidsbegränsat, per handelsbolag, enskild näringsidkare, ideell förening eller stiftelse som idkar näring	150
<i>Uppgifter ur föreningsregistret</i>	
Registreringsbevis, per förening	200
Historiskt registreringsbevis – fullständigt, per förening	250
Historiskt registreringsbevis – tidsbegränsat, per förening	150